

Energistyrelsen
v. Randi Onsberg Johansson
Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

Afsender:
Miljøforeningen Ren Neksø Bugt
c/o Niels Overgaard Christensen
Kårupvej 49
4540 Fårevejle

14. december 2022

Høringsvar fra Miljøforeningen Ren Neksø Bugt vedrørende afgrænsning af strategisk miljøvurdering af plan for udbud af områder på land og kystnært med henblik på geologisk lagring af CO₂

Miljøforeningen Ren Neksø Bugt's interesseområde er at varetage naturens interesser, samt repræsentere de borgere og brugere, der vil blive påvirket af menneskeskabte påvirkninger i negativ retning. Foreningens formål er:

- At værne om Neksø Bugt og tilliggende kyst-, land- og havområder.
- At bidrage til at beskytte de fredede og udsatte naturområder, herunder Natura-2000 område Nr. 154.
- At bidrage til at bevare området og dets natur som et attraktivt bo- og feriested.

Overordnet forekommer det unødvendigt risikabelt at iværksætte en eksperimentel teknologi af den aktuelle dimension på landbaserede lokationer, hvor der bor mennesker og husdyr og findes bygninger og veje og anden infrastruktur lige ovenpå de udpegede områder. De identificerede risici kan have voldsomme konsekvenser og der kan tilmed tænkes at være ikke-identificerede risici, som af gode grunde kan have helt ukendte konsekvenser af yderligere katastrofal karakter.

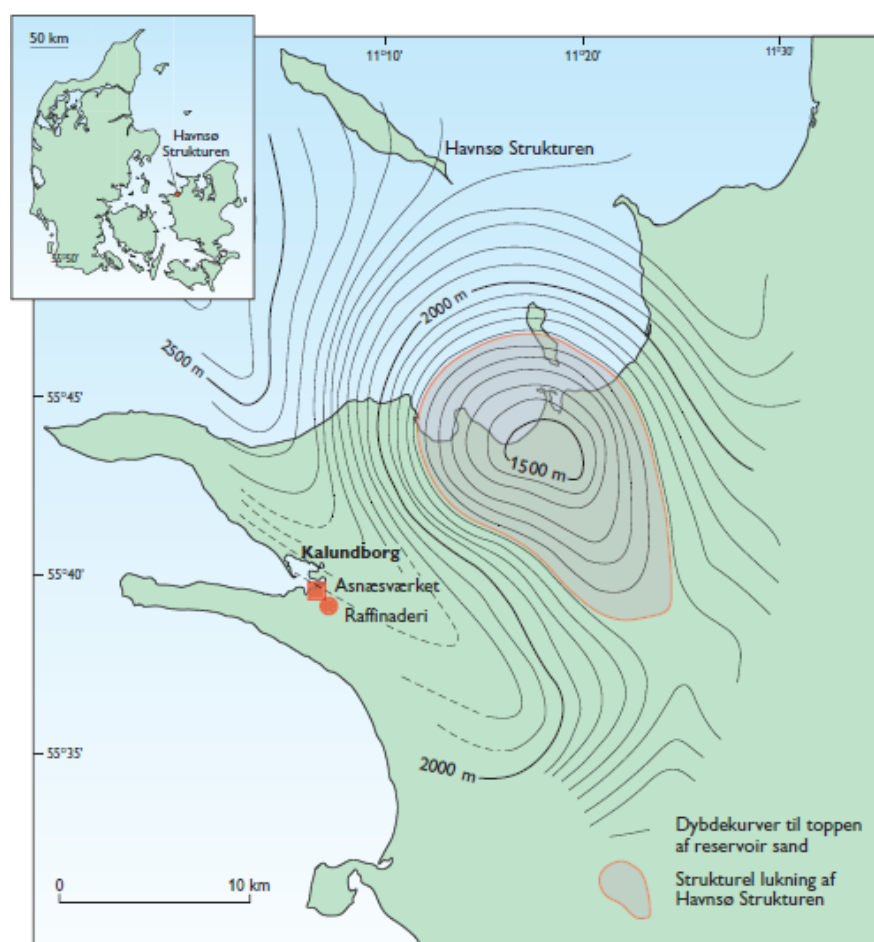
På den baggrund ønsker vi i Miljøforeningen Ren Neksø Bugt (RNB) som det vigtigste lokalt, at Havnsø-formationen tages ud af udbuddet. Vi ønsker imidlertid ikke at skubbe CO₂ fra sjællandske CO₂-fangstanlæg til landbaseret lagring i fx Jylland, og foreslår derfor samtidig, at miljørapporten behandler et alternativ, hvor alle landbaserede udpegninger udelades af det konkrete udbud. Landbaseret CO₂-lagring er udelukkende medtaget af snævre økonomiske hensyn og i manglende respekt for de befolkninger der bor og arbejder oven på disse enorme lagre af CO₂.

Vi er derfor imod udpegningen af Havnsø-formationen inkl. områderne omkring Havnsø, dele af Neksø Bugt og områder omfattende bl.a. Føllenslev, Snertinge, Eskebjerg, Hjembæk og Jyderup som en del af udbuddet vedrørende CO₂-lagring på land og kystnært.

Af den politiske aftale "En køreplan for lagring af CO₂" af 30. juni 2021 fremgår det, at aftalepartierne lægger vægt på, at der sker en inddragelse af relevante kommuner, regioner og borgere inden, at der igangsættes undersøgelser af konkrete områder. Vi mener ikke at være blevet inddraget i valget af Havnsø-formationen som fremtidig modtager af CO₂ fra hele Københavnsområdet og andre dele af Sjælland.

De mange identificerede risikoelementer ved CO₂-lagringsaktiviteterne og den kontinuerte forøgelse af trykket og mængden af CO₂ under lokalsamfundene og folks ejendomme underspilles i notatet med henvisning til den manglende eller begrænsede viden, evt. henvisning til enten lagring af naturgas eller det norske Sleipner felt. Henvisningen til manglende eller begrænset viden burde tværtimod være et argument imod at arbejde med landbaserede lagringsaktiviteter.

CO₂ er tungere end atmosfærisk luft og vil ved udslip fra tankvogne, pipelines og tekniske installationer på land kunne dræbe alle i umiddelbar nærhed ved kvælning og ved større udslip lægge sig som en kvælende dyne, som man så det ved ulykken ved Lake Nyos i Cameroun d. 21. august 1986, hvor 1700 mennesker omkom.

Ved CO₂-udslip til havbunden vil det alt efter udbredelse, mængde og varighed medføre forurening i havmiljøet og tekniske forsøg på at stoppe lækager i f.eks. Nekselø Bugt eller på land, vil medføre miljøpåvirkninger af ukendt omfang.

Vi så langt hellere, at de eksisterende muligheder for energibesparelser, energieffektivisering og udbygning af et intelligent energisystem, blev udnyttet fuldt ud, og at de mange andre muligheder der findes for at reducere og lagre CO₂, blev udnyttet langt bedre end de gør i dag.

Det er vores gæt, at man kan se frem til landsdækkende protester mod CO₂-lagring på land, med mindre man allerede nu planlægger uden denne mulighed.

Vi mener følgende afgrænsninger/udvidelser skal medtages i miljørapporten:

- Et 0-alternativ der fjerner Havnsø-formationen fra udbuddet.
- Et 0-alternativ der fjerner alle landbaserede formationer fra udbuddet.
- Et 0-alternativ, hvor udbuddet ikke gennemføres, men hvor behovet for CO₂-lagring minimeres ved bedre udnyttelse af de eksisterende reduktionspotentialer i de øvrige sektorer (fx energi, landbrug, transport, bygninger) samt øget brug af CO₂-lagrende alternativer til CCS som f.eks. udtagning af organogene jorde, etablering af flere vådområder, øget skovrejsning, ændrede landbrugsmetoder der kan samle kulstof, bæredygtig anvendelse af biochar og øget CO₂-lagring i bygningsmassen.
- En undersøgelse der redegør for tabet af muligheder for geotermisk udnyttelse af de selv samme geologiske strukturer, som den landbaserede udpegning af CO₂-lagre medfører.
- Til punktet om Natura 2000 og bilag IV arter ønsker vi øget fokus på Natura 2000 område 154 Nekselø Bugt, idet GEUS' eget kort viser (se figur ovenfor), at spredningen af CO₂ i Havnsø-formationen vil kunne strække sig langt ud i Nekselø Bugt og dermed Natura 2000 område 154 med tilhørende habitatområde jf. Habitatdirektivet (92/43/EEC) og fuglebeskyttelsesområderne Sejerø Bugt, Nekselø Bugt og Saltbæk Vig jf. Fuglebeskyttelsesdirektivet (2009/147/EC). Lækage fra et CO₂-lager under Nekselø Bugt vil være ødelæggende for det i forvejen sårbare kystområde. Det er uklart, hvorledes man vil være i stand til at stoppe en udsivning/lækage under Nekselø Bugt og hvilke miljøforstyrrelser en sådan operation i så fald vil medføre. Vi kræver derfor en Natura 2000 konsekvensvurdering indarbejdet i miljørapporten. I den forbindelse jf. Habitatdirektivet skal det kunne fastslås uden nogen rimelig tvivl, at en planlagt aktivitet IKKE vil kunne påføre Natura 2000 området skade.
- Spørgsmålet om landhævning som følge af det øgede tryk i undergrunden er slet ikke nævnt og bør medtages. Landhævning må formodes at kunne medføre skader på bygninger og risiko for mikrofrakturering og større brud på forseglingen, der skal forhindre lækage fra CO₂-lageret.
- Spørgsmålet om tung transport af CO₂-tankbiler versus en CO₂-pipeline samt eventuelle buffer-lagertanke på land eller ved havn bør medtages. Der kan være tale om tankanlæg og faciliteter til import/mellemlagring/eksport af CO₂ med skib som vil betyde, at mange

borgere og brugere af lokalområdet skal leve med trafikken og med bekymringen om, hvorvidt anlæggene og CO2-lagringen er sikker, eller vil udgøre en latent risiko for mindre såvel som store ulykker med CO2-udslip.

Med venlig hilsen

Henrik Harboe

Formand, Miljøforeningen Ren Neksø Bugt